

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

**Силабус навчальної дисципліни**  
**«Інсулінотерапія в практиці сімейного лікаря»**

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Обсяг навчальної дисципліни</b>                      | Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни</b> | За розкладом занять.<br>Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії.<br>м. Одеса, вул. Пішононська, 1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Викладач (-і)</b>                                    | Доцент: к.мед.н. Циунчик Ю.Г.<br>Асистенти: к.мед.н. Лагода Д.О., Бажора Я.І., Назарян В.М., Амірова Г.Ю.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Контактна інформація</b>                             | Довідки за телефонами:<br>Данильчук Галина Олександрівна, завуч кафедри 097 305 4035;<br>Циунчик Юлія Геннадіївна, відповідальна за організаційно-виховну роботу зі студентами кафедри 050 333 5888;<br>E-mail: galina.danylchuk72@gmail.com<br>Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи<br>Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо. |

**КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Предмет вивчення дисципліни* – особливості інсулінотерапії у пацієнтів з цукровим діабетом 2-го типу.

*Мета дисципліни:* набуття здобувачем додаткових знань та оволодіння професійними компетентностями та навичками у галузі ендокринології, зокрема основними принципами лікування цукрового діабету 2-го типу з метою досягнення компенсації вуглеводного обміну, підтримки нормальної маси та профілактики специфічних ускладнень діабету, ознайомити з критеріями компенсації вуглеводного обміну у хворих на цукровий діабет 2-го типу, навчити інсулінотерапії: її класифікації, показанням та протипоказанням, режимам, ускладненням, пояснити показання до переходу на інсулінотерапію пацієнтів з цукровим діабетом 2-го типу.

*Завдання навчальної дисципліни:*

1. Формування вмінь та навичок для діагностики порушень вуглеводного обміну та його ускладнень.
2. Удосконалення навичок правильному підбору інсулінотерапії для досягнення компенсації вуглеводного обміну та профілактики ускладнень.
3. Набуття навичок своєчасного попередження виникнення гострих та профілактика хронічних ускладнень цукрового діабету 2-го типу.

*Очікувані результати:*

*У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні;*

*Знати:*

- Знати етіопатогенез та фактори ризику розвитку цукрового діабету 2-го типу.
- Знати основні клініко-інструментальні та лабораторні методи дослідження для виявлення цукрового діабету 2-го типу.
- Показання та протипоказання до застосування інсуліну у хворих на цукровий діабет 2-го типу.
- Класифікацію інсулінопрепаратів за походженням та тривалістю дії.
- Сучасні методи інсулінотерапії.
- Місця та правила введення інсуліну.
- Причини неефективної інсулінотерапії
- Ускладнення інсулінотерапії
- Правила виписування інсулінів сімейним лікарем
- Міфи, які виникають у пацієнтів про інсулінотерапію

*Вміти:*

- Діагностувати цукровий діабет 2-го типу та скласти план обстеження хворого.
- Скласти план лікування хворого на цукровий діабет 2-го типу.

- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах, необхідність у госпіталізації.
- Уміти застосовувати засвоєне в клінічній ситуації.
- Вести медичну документацію.

## **ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Форми і методи навчання:*

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять; організації самостійної роботи здобувача.

*Методи навчання:*

*Семінарські заняття:* словесні (бесіда); наочні (мультимедійні презентації, схеми, таблиці).

*Самостійна робота:* передбачає підготовку до кожного семінарського заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

*Зміст навчальної дисципліни*

Тема 1. Загальна інформація про цукровий діабет 2-го типу

Тема 2. Показання до призначення інсуліну хворим на цукровий діабет 2-го типу

Тема 3. Основні принципи інсулінотерапії

Тема 4. Загальні правила інсулінотерапії

Тема 5. Ускладнення інсулінотерапії

Тема 6. Сучасні пристрої для інсулінотерапії

Тема 7. Міфи, пов'язані з інсуліном

### ***Перелік рекомендованої літератури:***

***Основна:***

1. Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги: цукровий діабет 2-го типу // Наказ МОЗ № 1118 від 21.12.2012 р.
2. Рекомендації ADA з лікування цукрового діабету (2020): нові положення/ Л. К. Соколова //Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя» № 6 (475), березень 2020 р. – Режим доступу до ресурсу:

<https://healthua.com/article/60082-rekomendatc-ADA-z-lkuvannya-tcukrovogo-dabetu2020-nov-polozhennya>

3. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділи 9-24: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. 2-е видання. ВСВ «Медицина», 2022. 584 с.
4. Актуальні підходи до лікування хворих на цукровий діабет : навч. посібник для студентів, лікарів-інтернів терапевтів, ендокринологів та лікарів загальної практики. Присвячується 80-річчю від дня народження доктора медичних наук, професора В. М. Хворостінки / Л. В. Журавльова, О. М. Кривоносова. – Харків : ХНМУ, 2019. – 124 с.
5. Наказ МОЗ України від 05.08.2009 № 574 «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги пацієнтам з ендокринними захворюваннями».

**Додаткова:**

1. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 2 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона. – ВСВ «Медицина», 2021. – 778 с.
2. Актуальні питання ендокринології у практиці сімейного лікаря. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г. – Видавничий дім: Заславський О.Ю., 2019. – 132
3. Настанова 00488. Лікування і спостереження при діабеті 2-го типу [Електронний ресурс] / Hannele Yki-Järvinen. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3325>
4. Настанова 00491. Інсулінотерапія при цукровому діабеті 2-го типу [Електронний ресурс] / Hannele Yki-Järvinen – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3328>
5. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів (15-е видавництво, доповнене і перероблене) / За редакцією Ю.М. Мостового. –ДП «ДКФ», 2013. – 655с.
6. Інсулінотерапія: вчора, сьогодні, завтра / Тронько Н.Д. – Медицина, 2014. – 192 с.
7. Діагностика і семіотика ендокринних захворювань: навчальний посібник /Й. І. Пічкарь. – К.: Люди в білому, 2014 – 137с.

## **ОЦІНЮВАННЯ**

*Форми і методи поточного контролю:* усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

### **Критерії поточного оцінювання на семінарському занятті**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

| Оцінка                | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Відмінно «5»</b>   | <p>Здобувач бере активну участь у семінарському занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей.</p> <p>Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.</p> <p>Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.</p> |
| <b>Добре «4»</b>      | <p>Здобувач бере участь у семінарському занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття.</p> <p>Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.</p> <p>Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірної інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.</p>                                |
| <b>Задовільно «3»</b> | <p>Здобувач іноді бере участь в семінарському занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання. |
| <b>Незадовільно «2»</b> | Здобувач не бере участь у семінарському занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.<br>Тестування не виконано.<br>Ситуаційне завдання не виконано.                                                                                       |

*Форми і методи підсумкового контролю: залік.*

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

## **САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного семінарського заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

## **ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Політика щодо дедлайнів та перескладання:*

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

*Політика щодо академічної доброчесності:*

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра сімейної медицини, загальної практики та поліклінічної терапії**

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

*Політика щодо відвідування та запізнь:*

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

*Використання мобільних пристроїв:*

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу

викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

*Поведінка в аудиторії:*

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.